

Foromo ya ho thonywa ha mojalefa Ke mang ya hloakang tshehetso ya tjhelete ha nka shwa?

Hobaneng ke hloka ho tlatsa foromo ee?

Haeba o ka shwa o ntse o le tshebetsong ya mohiri wa hao, batho bao o kgethang ho ba tshehetsa ka ditjhelete foromong ena ba tla fumana seabo sa dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe ho tswa letlole la ho beha meja fatshe.

Ho netefatsa hore batho bao o ba ratang ba hlokomelwa ha o se o le siyo ho ka ba hlokomela, re hloka tlhahisoleseding e mabapi le wena le ya bona foromong ena.

Pele o tlatsa foromo ena kaofela

Mojalefa ke mang?

E ka ba mme wa hao, mohatsao, bana ba hao, kapa mang kapa mang e mong bophelong ba hao ya itshetlehileng ho wena ka tsa ditjhelete, esita le ka phallelo. Batho bana ba bitswa majalefa a hao.

Dipolokelo tsa ka tsa ho beha meja fatshe di tla ajwa jwang ha nka shwa?

Molao o re batshwaredi (di-trustee) ba tsamaisang letlole la ho beha meja fatshe ba lokela ho etsa qeto mabapi le ka moo letlole la ho beha meja fatshe le tla ajwa ka teng hara majalefa a hao. Ba lokela ho batla diitho tsa lelapa la hao le baphedisuwa le ho etsa qeto ya hore ba aba dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe jwang le hore hore ba fa motho ka mong karolo e kae.

Na batshwaredi ba tla phethahatsa ditakatso tsa ka tse foromong ee?

Ka molao foromo ena ke boithaloso ba ditakatso tsa hao ho tataisa batshwaredi. Leha ho le jwalo, ha se wili e nang le matla a tlamang a molao. Batshwaredi ba tla shebisisa foromo ena, mme komiti ya letlole e ka ba thusa ka tlhahisoleseding ena, empa batshwaredi ba na le lentse la bofelo. O ka nna wa kenyeletsa tlhahisoleseding ya tlatsetso lebokoseng la Dinoutsu leqepheng la 2 eo o dumelang hore e ka nna ya ba molemo ho boto ya batshwaredi bakeng sa ho etsa qeto e hloakang leeme.

Haeba ke sa batle hore setho sa lelapa se fumane seabo sa dipolokelo tsa ka tsa ho beha meja fatshe teng?

Aba 0% mme o hlalose hore ke hobaneng lebokoseng la Dinoutsu.

Dintlha tse eketsehileng mabapi le majalefa a hao

Jwale ha o se o kgethile hore na majalefa a hao e tla ba afe, re tla hloka tlhahisoleseding e itseng ya tlatsetso mabapi le bona karolong e setseng ya foromo ena:

- Letsatsi (*feela haeba o fane ka nomoro ya phasepoto ya bona*)
- Aterese ya lapeng
- Dintlha tsa boikopanyo

Ka kopo tlatsa tlhahisoleseding ya tlatsetso ka tlase mona e mabapi le majalefa a hao.

Mojalefa 1

Lebitso le fane

Letsatsi la tswalo

D	D	M	M	Y	Y	Y	Y
---	---	---	---	---	---	---	---

Aterese ya bodulo

Seterata kapa nomoro ya seterata yuniti, khomplekse kapa lebitso la polasi

Motsetoropo kapa motse

Toropokgolo kapa toropo

Naha

Khoutu

Dintlha tsa boikopanyo

Selefounu

Ya Lapeng

Imeile

Mojalefa 2

Lebitso le fane

Letsatsi la tswalo

D	D	M	M	Y	Y	Y	Y
---	---	---	---	---	---	---	---

Aterese ya bodulo: Haeba motho enwa a phela atereseng e tshwanang le ya mojalefa e mong, ha o hloke ho tlatsa dintlha tsa aterese ka tlase mona.

Tlatsa feela: Aterese e tshwana le e Nomorong ya Mojalefa:

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

Seterata kapa nomoro ya seterata yuniti, khomplekse kapa lebitso la polasi

Motsetoropo kapa motse

Toropokgolo kapa toropo

Naha

Khoutu

Dintlha tsa boikopanyo

Selefounu

Ya Lapeng

Imeile

Mojalefa 3

Lebitso le fane

Letsatsi la tswalo

Aterese ya bodulo: Haeba motho enwa a phela atereseng e tshwanang le ya mojalefa e mong, ha o hloke ho tlatsa dintlha tsa aterese ka tlase mona.

Tlatsa feela: Aterese e tshwana le e Nomorong ya Mojalefa:

Seterata kapa nomoro ya seterata yuniti, khomplekse kapa lebitso la polasi

Motsetoropo kapa motse

Toropokgolo kapa toropo

Naha

Khoutu

Dintlha tsa boikopanyo

Selefounu

Ya Lapeng

Imeile

Mojalefa 4

Lebitso le fane

Letsatsi la tswalo

Aterese ya bodulo: Haeba motho enwa a phela atereseng e tshwanang le ya mojalefa e mong, ha o hloke ho tlatsa dintlha tsa aterese ka tlase mona.

Tlatsa feela: Aterese e tshwana le e Nomorong ya Mojalefa:

Seterata kapa nomoro ya seterata yuniti, khomplekse kapa lebitso la polasi

Motsetoropo kapa motse

Toropokgolo kapa toropo

Naha

Khoutu

Dintlha tsa boikopanyo

Selefounu

Ya Lapeng

Imeile

Mojalefa 5

Lebitso le fane

Letsatsi la tswalo

Aterese ya bodulo: Haeba motho enwa a phela atereseng e tshwanang le ya mojalefa e mong, ha o hloke ho tlatsa dintlha tsa aterese ka tlase mona.

Tlatsa feela: Aterese e tshwana le e Nomorong ya Mojalefa:

Seterata kapa nomoro ya seterata yuniti, khomplekse kapa lebitso la polasi

Motsetoropo kapa motse

Toropokgolo kapa toropo

Naha

Khoutu

Dintlha tsa boikopanyo

Selefounu

Ya Lapeng

Imeile

Bakeng sa tlhahisoleseding e feletseng, ka kopo ikopanye le setsi sa mehala ho **0860 100 333** kapa ka imeile: [cfcadmin@aforges.com](mailto:crcfadmin@aforges.com)

Mojalefa 6

Lebitso le fane

--	--	--

Letsatsi la tswalo

D	D	M	M	Y	Y	Y

Aterese ya bodulo: Haeba motho enwa a phela atereseng e tshwanang le ya mojalefa e mong, ha o hloke ho tlatsa dintlha tsa aterese ka tlase mona.

Tlatsa feela: Aterese e tshwana le e Nomorong ya Mojalefa:

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

Seterata kapa nomoro ya seterata yuniti, khomplekse kapa lebitso la polasi

--	--

Motsetoropo kapa motse

--

Toropokgolo kapa toropo

--

Naha

--

Khoutu

--

Dintlha tsa boikopanyo

Selefonu

--

Ya Lapeng

--

Imeile

--

Haeba o lakatsa o kgetha ho feta majalefa a mang, ka kopo etsa khopi ya leqephe lena ho e tlatsa le ho e romela karolong e setseng ya foromo.

Boikano ba hao

Boikano ba hao

Ka ho saena leqephe lena, o dumela hore:

1. Wena, setho sa letlole la ho beha meja fatshe, o tseba hore boemo ba hao ba tsa di tjehelele – le ba batho bao o ba thathamisitseng foromong ena – bo ka nna ba fetoha.
2. Haeba o batla ho etsa diphetoho dife kapa dife foromong ena, o tlameha ho fana ka foromo e apdeitilweng ho lefapha la heno la tshwaro ya basebetsi (HR). Ho bohlokwa haholo hore o apdeite foromo ena nako efe kapa efe haeba o feta ketsahalong e kgolo e fetolang bophelo ba hao jwalo ka lenyalo, ho hlala kapa ho hlaha ha ngwana.
3. O utlwisisa hore foromo ena ke tlhakiso ya ditakatso tsa hao empa boto ya batshwaredi ya letlole la ho beha meja fatshe ba na le lentswe la ho qetela mabapi le ka moo dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe di tla ajwa.
4. Molao wa **Matlole a Dipenshene** o hloka hore batshwaredi ba etse qeto e hlokang leeme mabapi le ka moo dipolokelo tsa hao tsa ho beha meja fatshe di tla ajwa ka teng.
5. Haeba ho ba le tahlehelo efe kapa efe hobane o fane ka tlhahisoleseding e sa nepahalang, letlole kapa Alexander Forbes kapa letlole ha ba ikarabelle bakeng sa ditahlehelo.
6. O fane ka dintlha tsa boikopanyo tsa majalefa a hao le ho ngola mohla foromong ena. Haeba sena se sa etswe, ho ka ba thata bakeng sa batshwaredi ho batlana le diitho tsa lelapa la hao, e leng se ka nnang sa baka tieho ho ba lefeng.

Lebitso ka botlalo

Tshaeno ya hao _____

Letsatsi

D	D	M	M	Y	Y	Y	Y
---	---	---	---	---	---	---	---

Fana ka foromo e tlatsitsweng le ho saenwa ya ho ba lefapha la tshwaro ya basebetsi (HR) la heno kapa moemedi wa ba tefo ya basebetsi ho e boloka faeleng ya mosebetsi. Ba kope ho tlatsa lebitso la letlole ka tlase mona.

Lebitso la letlole (HR e lokela ho tlatsa)

Tlhahisoleseding ya motho, sephiri le tshireletso

Alexander Forbes e nka tshireletso ya sephiri ka tsela e tiileng. Re ikamahanya le molao o sireletsang datha le tlhahisoleseding ya botho jwalo ka *Molao wa Tshireletso ya Botho*.

Ka ho saena tokomane ena, o netefatsa hore o na le tumello e hlokehang ho re fa tlhahisoleseding ya botho kapa e kgethehileng e mabapi le batho ba bang kapa bana haeba e hlokeha.

Re tla boloka tlhahisoleseding ya hao ya botho kapa re arolelane ka yona le mahlakore a mang ho:

- sebetsana le ditaelo tsa hao ha feela rona, kapa letlole, re hloka ho
- ikamahanya le molao ofe kapa ofe o e hlokang
- ho hokahana le wena mabapi le ditshebeletso le dihlahiswa tsa rona moo ho lokelehang

Hang ha re se **re sa hloke kapa re se na motheo wa molao bakeng sa ho boloka tlhahisoleseding ya hao ya botho**, re tla:

- phumula, kapa
- re tlase tlhahisoleseding ya botho e o tsebahatsang

Ka kopo ikopanye le rona ka ho sebedisa dintlha tse fanweng **ho apdeita kapa ho lokisa tlhahisoleseding ya botho ya hao.**

Haeba o dumela hore ha re a ikamahanya le melao ya tshireletso ya datha ha re sebetsana le tlhahisoleseding ya hao ya botho, o ikittlaetsa ho rarolla dingongoreho dife kapa dife le Alexander Forbes. Haeba o sa kgotsofala ka sephetho sa tshebetso ena, o ka nna wa **hlahlela tletlebo** ho Molaodi wa Tlhahisoleseding o sebedisa aterese ya imeile ya ditlitlebo:

Webosaete: <https://www.justice.gov.za/inforeg>

Imeile ya ditlitlebo: complaints.ir@justice.gov.za

Re beng ba khopiraete ya tokomane ena

Ha o a lokela ho etsa khopi, ho boloka, ho fumana kapa ho hlalisa botjha tokomane ena ntle le tumello e hlakileng ya mongolo.